

Bruxelles, 17. studenoga 2023.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2023/0403(NLE)

15637/23
ADD 1

POLCOM 278
FDI 32

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	17. studenoga 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 708 final - ANNEX
Predmet:	PRILOG Prijedlogu odluke Vijeća o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora CETA-e osnovanog Sveobuhvatnim gospodarskim i trgovinskim sporazumom (CETA) između Kanade, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane, u vezi s donošenjem odluke o tumačenju članka 8.10., Priloga 8.-A, članka 8.9. stavka 1. i članka 8.39. stavka 3. CETA-e u skladu s člankom 26.1. stavkom 5. točkom (e) CETA-e

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 708 final - ANNEX.

Priloženo: COM(2023) 708 final - ANNEX

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.11.2023.
COM(2023) 708 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora CETA-e osnovanog Sveobuhvatnim gospodarskim i trgovinskim sporazumom (CETA) između Kanade, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane, u vezi s donošenjem odluke o tumačenju članka 8.10., Priloga 8.-A, članka 8.9. stavka 1. i članka 8.39. stavka 3. CETA-e u skladu s člankom 26.1. stavkom 5. točkom (e) CETA-e

PRILOG

Nacrt

ODLUKE BR. [.../...] ZAJEDNIČKOG ODBORA CETA-e

od [datum]

o tumačenju članka 8.10., Priloga 8.-A, članka 8.9. stavka 1. i članka 8.39. stavka 3.

ZAJEDNIČKI ODBOR CETA-e,

uzimajući u obzir članak 26.1. stavak 5. točku (e) Sveobuhvatnoga gospodarskog i trgovinskog sporazuma (CETA) između Kanade, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane,

uzimajući u obzir Odluku br. 2/2021 Zajedničkog odbora CETA-e od 29. siječnja 2021.,

podsjećajući na zajednički dogovor iz odjeljka 6. Zajedničkog instrumenta za tumačenje,

kako bi se dodatno razjasnile namjere stranaka na temelju poglavlja 8. u pogledu članka 8.10. (Pošteno i pravično postupanje) i Priloga 8.-A (Neizravno izvlaštenje), članka 8.9.1. (Ulagačke i regulatorne mjere) i članka 8.39. stavka 3. (Konačni pravorijek),

ODLUČIO JE:

1. Pošteno i pravično postupanje

Podrazumijeva se da se članak 8.10. tumači kako slijedi:

- (a) popis elemenata iz članka 8.10.2. iscrpan je;
- (b) zahtjev u vezi s uskraćivanjem pravne zaštite u skladu s člankom 8.10. stavkom 2. točkom (a) nalaže prethodno iscrpljivanje lokalnih pravnih sredstava, osim ako nema razumno raspoloživih lokalnih pravnih sredstava za pružanje učinkovite pravne zaštite ili ako lokalna pravna sredstva ne pružaju razumnu mogućnost takve pravne zaštite.

Kad utvrđuje je li riječ o uskraćivanju pravne zaštite, Sud bi trebao uvažiti da on nije žalbeni sud za odluke domaćeg suda i da ne bi trebao preispitivati meritum odluka domaćeg suda;

- (c) do uskraćivanja pravne zaštite i temeljnog kršenja pravičnog postupka u smislu članka 8.10. stavka 2. točaka (a) i (b) dolazi ako postoji flagrantno neprimjereno postupanje u sudskim ili upravnim postupcima, koje ne zadovoljava osnovne međunarodno prihvaćene standarde dobrog sudovanja i pravičnog postupka te koje šokira ili iznenađuje u smislu ispravnosti sudskog postupka, kao što su neutemeljeno odbijanje pristupa sudovima ili pravnom zastupanju, nepružanje mogućnosti za saslušanje, diskriminirajuće postupanje sudova, vidljivo pristrani i korumpirani suci, potpuni ili neopravdani nedostatak transparentnosti u postupku, kao što je nedostavljanje obavijesti o postupku ili obrazloženja odluke;
- (d) mjera je očito arbitrarna u smislu članka 8.10. stavka 2. točke (c) ako je jasno da mjera nije racionalno povezana s legitimnim ciljem politike, primjerice ako se mjera temelji na predrasudama ili pristranosti, a ne na razlozima ili činjenicama;

- (e) podrazumijeva se da mjera ili niz mjera predstavlja „ciljanu diskriminaciju na očito nepravednoj osnovi, kao što su spol, rasa ili vjersko uvjerenje” u smislu članka 8.10. stavka 2. točke (d) ako se mjerom ili nizom mjera različito postupaju prema ulagatelju na temelju nezakonitih razloga kao što su spol, rasa ili vjerska uvjerenja. Članak 8.10. stavak 2. točka (d) ne tumači se kao da sprečava stranke da pružaju povlašteni tretman radi promicanja rodne ravnopravnosti ili rasne jednakosti ili da na drugi način nastoje riješiti problem nedovoljne zastupljenosti skupina u nepovoljnom socioekonomskom položaju;
- (f) da bi mjera ili niz mjera predstavljali „zlostavljanje ulagatelja, kao što je prisila, prinuda i uznemiravanje” u smislu članka 8.10. stavka 2. točke (e), mora se utvrditi da je stranka počinila ozbiljan propust. Relevantni čimbenici za takvo utvrđivanje mogu uključivati štetu ili prijetnju štete ulagatelju, primjerice može se razmotriti je li riječ o ponavljajućim i kontinuiranim slučajevima navodnog uznemiravanja ili prisile, i koji su bili razlozi za postupanje stranke, primjerice jesu li tijela djelovala u okviru svojih ovlasti ili je li došlo do zlouporabe ovlasti;
- (g) u skladu s člankom 8.10. stavkom 4. obećanja data ulagatelju mogu se uzeti u obzir samo u mjeri u kojoj su relevantna kao čimbenik za utvrđivanje kršenja poštenog i pravičnog postupanja u smislu članka 8.10. stavka 2. Iz obećanja ne mogu proizaći opravdana očekivanja ako se razborit i upućen ulagatelj pri ulaganju ne bi opravdano oslonio na obećanja, posebno zato što obećanja nisu bila dovoljno konkretna i nedvosmislena te nisu imala potreban stupanj formalnosti kao obećanja koja nadležno tijelo stranci dostavlja pisanim putem.

2. Neizravno izvlaštenje

- (a) Podrazumijeva se da do neizravnog izvlaštenja može doći samo ako je ulagatelju radikalno uskraćena uporaba, uživanje i raspolaganje vlastitim ulaganjem, kao da su prava povezana s ulaganjem prestala postojati.
- (b) Kad se ocjenjuje „trajanje mjere ili niza mjera” u smislu točke 2. podtočke (b) Priloga 8.-A, trebalo bi razmotriti je li zadiranje u pravo vlasništva privremeno, u kojem slučaju nije izgledno da će činiti neizravno izvlaštenje, ili trajno, iako sama činjenica da je mjera trajna ne znači je došlo do neizravnog izvlaštenja.
- (c) „Različita razumna očekivanja podržana ulaganjima” iz točke 2. podtočke (c) Priloga 8.-A odnose se na očekivanja koja je razborit i upućen ulagatelj mogao razumno steći i na koja se oslanjao pri ulaganju. Podrazumijeva se da procjena razumnosti očekivanja ulagatelja koja su podržana ulaganjima ovisi o, u mjeri u kojoj je to relevantno, čimbenicima kao što su pitanje je li vlada ulagatelju pružila obvezujuća pisana jamstva, priroda i područje primjene državnih propisa ili mogućnost za donošenje državnih propisa u relevantnom sektoru.
- (d) Učinak mjere ili niza mjera čini se „očito pretjeranim” u smislu točke 3. Priloga 8.-A ako je jasno i očito pretjeran s obzirom na predviđene ciljeve politike.
- (e) Podrazumijeva se da mjere stranke koje su osmišljene i primjenjuju se s ciljem zaštite legitimnih ciljeva javne dobrobiti iz točke 3. Priloga 8.-A uključuju mjere poduzete za suzbijanje klimatskih promjena ili suočavanje s njihovim sadašnjim ili budućim posljedicama. Takve mjere ne čine neizravno izvlaštenje, osim ako su očito pretjerane s obzirom na predviđene ciljeve politike.

3. Klimatske promjene

- (a) Stranke potvrđuju svoje pravo na reguliranje u javnom interesu radi ostvarivanja legitimnih ciljeva javne politike za zaštitu okoliša kako je utvrđeno u članku 8.9. stavku 1., među ostalim poduzimanjem mjera za ublažavanje ili suzbijanje klimatskih promjena ili za suočavanje s njihovim sadašnjim ili budućim posljedicama.
- (b) Pri tumačenju odredaba poglavlja o ulaganjima Sud uzima u obzir obveze stranaka u okviru multilateralnih sporazuma u području okoliša, uključujući Pariški sporazum. Konkretno, prava i obveze stranaka iz poglavlja 8. trebalo bi tumačiti na način kojim se podupire sposobnost stranaka da ispune svoje obveze smanjenja emisija stakleničkih plinova donošenjem ili zadržavanjem mjera osmišljenih i primijenjenih za ublažavanje klimatskih promjena ili suočavanje s njihovim sadašnjim ili budućim posljedicama.

4. Zaštita bitnih interesa sigurnosti

Stranke potvrđuju da se, u skladu s člankom 28.6. CETA-e, ništa u tom sporazumu ne tumači kao da sprječava Kanadu te Europsku uniju i njezine države članice da poduzmu mjere koje bilo koja stranka smatra potrebnim za zaštitu svojih bitnih interesa sigurnosti u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima, uključujući mjere koje utječu na ulagatelje ili njihova ulaganja.

5. Zaštita temeljnih prava

Podrazumijeva se da pravo stranaka na reguliranje radi ostvarivanja legitimnih ciljeva javne politike, kako je navedeno u članku 8.9. stavku 1. CETA-e, uključuje mjere poduzete za zaštitu temeljnih prava iz Opće deklaraciji o ljudskim pravima donesene u Parizu 10. prosinca 1948.

6. Izračun novčane odštete koja proizlazi iz zahtjeva ulagatelja

Podrazumijeva se da novčana odšteta iz članka 8.39. stavka 3.:

- (a) ne smije biti veća od gubitka ili štete koju je pretrpio ulagatelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, kako je procijenjen/procijenjena na datum kršenja;
- (b) odražava samo gubitak ili štetu koji su nastali zbog ili proizlaze iz kršenja; i
- (c) utvrđuje se s razmjernom sigurnošću i ne smije biti spekulativna ili hipotetska.

Sud izračunava novčanu odštetu samo na temelju podnesaka stranaka u sporu te prema potrebi razmatra:

- (a) sukrivnju, bilo namjernu ili zbog nepažnje;
- (b) propust da se umanju ili spriječi šteta;
- (c) prethodnu odštetu ili naknadu primljenu za isti gubitak, uključujući naknadu primljenu u okviru domaćeg sustava naknade štete; ili
- (d) povrat imovine ili stavljanje izvan snage ili izmjena mjere.

Sastavljeno u ...,

Za Zajednički odbor CETA-e

Supredsjednici